
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۲۸

کبر

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۲۸، «دبر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «دبر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «دبر» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزار می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۲۸
ریشه	دبر
تعداد تکرار	۴۴
تعداد مشتقات	۲۲
تعداد ریشه مرتبط	۱۸۳

فهرست مشتقات

۲۰. يَتَدَبَّرُونَ (۲)	۱۵. فَالْمُدَبِّرَاتِ (۱)	۱۰. الْأَدْبَارَ (۵)	۵. أَذْبَارِهَا (۱)	۱. أَذْبَارَ (۱)
	۱۶. لِيَدَّبَّرُوا (۱)	۱۱. دَابِرَ (۳)	۶. أَذْبَارِهِمْ (۲)	۲. أَذْبَارَهُمْ (۲)
۲۱. يَدَّبَّرُوا (۱)	۱۷. مُدَبِّرًا (۲)	۱۲. دَابِرٌ (۱)	۷. أَذْبَرِ (۴)	۳. أَذْبَارَهُمْ (۱)
	۱۸. مُدَبِّرِينَ (۱)	۱۳. دُبِّرَ (۳)	۸. إِذْبَارَ (۱)	۴. أَذْبَارِكُمْ (۱)
۲۲. يُدَبِّرُ (۴)	۱۹. مُدَبِّرِينَ (۵)	۱۴. دُبْرُهُ (۱)	۹. الدُّبْرِ (۱)	

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۱۱. علم (۱)	۸۴. شمس (۱)	۵۶. رجب (۱)	۲۸. بین (۱)	۱. ابو (۱)
۱۱۲. عمد (۱)	۸۵. شوک (۱)	۵۷. رحم (۱)	۲۹. تبع (۱)	۲. اتی (۲)
۱۱۳. عهد (۲)	۸۶. شیء (۱)	۵۸. ردد (۳)	۳۰. جری (۱)	۳. اجل (۱)
۱۱۴. غضب (۱)	۸۷. صبح (۱)	۵۹. رزق (۱)	۳۱. جزى (۱)	۴. احد (۲)
۱۱۵. غنى (۱)	۸۸. صحب (۱)	۶۰. رسل (۱)	۳۲. جعل (۱)	۵. اذن (۲)
۱۱۶. غير (۳)	۸۹. صدق (۲)	۶۱. رفع (۱)	۳۳. جمع (۱)	۶. اذی (۱)
۱۱۷. فصل (۱)	۹۰. صمم (۲)	۶۲. رود (۲)	۳۴. جنن (۲)	۷. ارض (۵)
۱۱۸. فعل (۱)	۹۱. صنم (۱)	۶۳. رؤى (۵)	۳۵. جهنم (۱)	۸. الف (۱)
۱۱۹. فقه (۱)	۹۲. صیر (۱)	۶۴. زحف (۱)	۳۶. جىء (۱)	۹. الک (۲)
۱۲۰. فئى (۱)	۹۳. ضرب (۲)	۶۵. سال (۱)	۳۷. حرف (۱)	۱۰. الله (۱۷)
۱۲۱. قبل (۳)	۹۴. ضرر (۱)	۶۶. سبت (۱)	۳۸. حرق (۱)	۱۱. الم (۱)
۱۲۲. قتل (۴)	۹۵. ضلل (۱)	۶۷. سیح (۲)	۳۹. حقق (۲)	۱۲. اله (۱۷)
۱۲۳. قدد (۳)	۹۶. ضيق (۱)	۶۸. سبق (۱)	۴۰. حمد (۱)	۱۳. امر (۸)
۱۲۴. قدر (۱)	۹۷. طمس (۱)	۶۹. ستت (۱)	۴۱. حنین (۱)	۱۴. امن (۴)
۱۲۵. قدس (۱)	۹۸. طوف (۱)	۷۰. سجد (۱)	۴۲. حیث (۱)	۱۵. انن (۱۲)
۱۲۶. قرآن (۳)	۹۹. ظلم (۱)	۷۱. سجن (۱)	۴۳. حیز (۱)	۱۶. اهل (۲)
۱۲۷. قرء (۳)	۱۰۰. عبد (۱)	۷۲. سخر (۱)	۴۴. حی (۲)	۱۷. اولاء (۱)
۱۲۸. قضی (۱)	۱۰۱. عجب (۱)	۷۳. سرى (۱)	۴۵. خرج (۴)	۱۸. اول (۲)
۱۲۹. قطع (۵)	۱۰۲. عدد (۱)	۷۴. سعى (۱)	۴۶. خسر (۱)	۱۹. اوى (۴)
۱۳۰. قفل (۱)	۱۰۳. عذب (۲)	۷۵. سمع (۵)	۴۷. خلف (۱)	۲۰. ائى (۳)
۱۳۱. قلب (۳)	۱۰۴. عرج (۱)	۷۶. سمو (۵)	۴۸. خلق (۱)	۲۱. ابى (۵)
۱۳۲. قمر (۱)	۱۰۵. عرش (۲)	۷۷. سنو (۱)	۴۹. خوف (۳)	۲۲. برک (۱)
۱۳۳. قمص (۳)	۱۰۶. عصم (۱)	۷۸. سوء (۱)	۵۰. دخل (۱)	۲۳. بصر (۱)
۱۳۴. قول (۶)	۱۰۷. عصو (۲)	۷۹. سود (۱)	۵۱. دعو (۳)	۲۴. بعد (۳)
۱۳۵. قوم (۲)	۱۰۸. عصى (۲)	۸۰. سوى (۲)	۵۲. ذات (۱)	۲۵. بوء (۱)
۱۳۶. کبر (۱)	۱۰۹. عظم (۱)	۸۱. سئل (۱)	۵۳. ذکر (۳)	۲۶. بوب (۲)
۱۳۷. کتب (۳)	۱۱۰. عقب (۲)	۸۲. شطن (۱)	۵۴. ذوق (۱)	۲۷. بثس (۱)
		۸۳. شفع (۱)	۵۵. ربب (۵)	

۱۳۸. کثر (۳)	۱۴۷. کیف (۱)	۱۵۷. مضي (۱)	۱۶۷. هدی (۲)	۱۷۷. وفی (۲)
۱۳۹. کذب (۲)	۱۴۸. لب (۱)	۱۵۸. ملک (۳)	۱۶۸. هزز (۲)	۱۷۸. وقر (۱)
۱۴۰. کفر (۴)	۱۴۹. لدی (۲)	۱۵۹. ملو (۱)	۱۶۹. هزم (۱)	۱۷۹. وقی (۱)
۱۴۱. کلل (۱)	۱۵۰. لعل (۱)	۱۶۰. موت (۴)	۱۷۰. وجد (۲)	۱۸۰. وله (۱۷)
۱۴۲. کلم (۱)	۱۵۱. لعن (۲)	۱۶۱. موسی (۲)	۱۷۱. وجه (۲)	۱۸۱. ولی (۱۸)
۱۴۳. کن (۲)	۱۵۲. لفت (۱)	۱۶۲. نجم (۱)	۱۷۲. وحد (۳)	۱۸۲. یقن (۱)
۱۴۴. کنز (۱)	۱۵۳. لفو (۱)	۱۶۳. نجو (۱)	۱۷۳. ودد (۱)	۱۸۳. یوم (۵)
۱۴۵. کون (۸)	۱۵۴. لقی (۴)	۱۶۴. نزل (۲)	۱۷۴. وسم (۱)	
۱۴۶. کید (۳)	۱۵۵. لئک (۲)	۱۶۵. نصر (۶)	۱۷۵. وطن (۱)	
	۱۵۶. لیل (۴)	۱۶۶. نفر (۱)	۱۷۶. وعد (۱)	

فهرست آیات

۱. { آل عمران - ۱۱۱ } لَنْ يَضُرُّكُمْ إِلَّا أذى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُؤَلُّوكُمُ **الأدبارُ** ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ
۲. { النساء - ۴۷ } يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فَرَدَدَهَا عَلَى **أَدْبَارِهَا** أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا
۳. { النساء - ۸۲ } أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا
۴. { المائدة - ۲۱ } يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتُدُّوا عَلَى **أَدْبَارِكُمْ** فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ
۵. { الأنعام - ۴۵ } قُطِّعَ **دَابِرُ** الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
۶. { الأعراف - ۷۲ } فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَّعْنَا **دَابِرَ** الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ
۷. { الأنفال - ۷ } وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ **دَابِرَ** الْكَافِرِينَ
۸. { الأنفال - ۱۵ } يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمْ **الأدبار**
۹. { الأنفال - ۱۶ } وَمَنْ يُؤَلِّهمْ يَوْمَئِذٍ **دُبُرُهُ** إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبئْسَ الْمَصِيرُ
۱۰. { الأنفال - ۵۰ } وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَ**أَدْبَارَهُمْ** وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ
۱۱. { التوبة - ۲۵ } لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ **مُدْبِرِينَ**
۱۲. { يونس - ۳ } إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ **يُدَبِّرُ** الْأُمْرَ مَا مِنْ شَيْءٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
۱۳. { يونس - ۳۱ } قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمَنْ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ **يُدَبِّرُ** الْأُمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ
۱۴. { يوسف - ۲۵ } وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصُهُ مِنْ **دُبُرٍ** وَأَلْقَيَا سَيْدَهَا لَدَى الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
۱۵. { يوسف - ۲۷ } وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ **دُبُرٍ** فَكَذَّبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ
۱۶. { يوسف - ۲۸ } فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ **دُبُرٍ** قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ
۱۷. { الرعد - ۲ } اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى **يُدَبِّرُ** الْأُمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُؤْمِنُونَ
۱۸. { الحجر - ۶۵ } فَاسْرِبْ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ **أَدْبَارَهُمْ** وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ
۱۹. { الحجر - ۶۶ } وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ **دَابِرَ** هَؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ
۲۰. { الإسراء - ۴۶ } وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِرَتْ رَبِّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحَدَّهُ وَلَوْ عَلَى **أَدْبَارِهِمْ** نُفُورًا
۲۱. { الأنبياء - ۵۷ } وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا **مُدْبِرِينَ**
۲۲. { المؤمنون - ۶۸ } أَفَلَمْ **يَذَكِّرُوا** الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ
۲۳. { النمل - ۱۰ } وَالَّذِي عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى **مُدْبِرًا** وَلَمْ يَعْقِبْ يَا مُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ

۲۴. { النمل - ۸۰ } إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ
۲۵. { القصص - ۳۱ } وَأَنْ أَلْقَىٰ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تُهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ
۲۶. { الروم - ۵۲ } فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ
۲۷. { السجدة - ۵ } يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِثْقَلُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ
۲۸. { الأحزاب - ۱۵ } وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلِّفُونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا
۲۹. { الصافات - ۹۰ } فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ
۳۰. { ص - ۲۹ } كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ
۳۱. { غافر - ۳۳ } يَوْمَ يُؤَلَّفُونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ
۳۲. { محمد - ۲۴ } أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا
۳۳. { محمد - ۲۵ } إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ
۳۴. { محمد - ۲۷ } فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ
۳۵. { الفتح - ۲۲ } وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلُوا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يجدُونَ وِلِيَاءً وَلَا نَصِيرًا
۳۶. { ق - ۴۰ } وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ
۳۷. { الطور - ۴۹ } وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ
۳۸. { القمر - ۴۵ } سُبُّهُمْ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبُرَ
۳۹. { الحشر - ۱۲ } لَيْنٌ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَيْنٌ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَيْنٌ نَصَرُوهُمْ لَيُولَئِنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ
۴۰. { المعارج - ۱۷ } تَدْعُو مِنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ
۴۱. { المدثر - ۲۳ } ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ
۴۲. { المدثر - ۳۳ } وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ
۴۳. { النازعات - ۵ } فَأَلْمَدِّبَاتِ أَمْرًا
۴۴. { النازعات - ۲۲ } ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ